

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 31.01.1990, sp. zn. 4 Cz 3/90, ECLI:CZ:NS:1990:4.CZ.3.1990.1

Číslo: 29/1991

Právní věta: Námitkou započtení lze uplatnit vzájemnou pohledávku povinného vůči oprávněnému bez ohledu na to, zda tato vzájemná pohledávka vznikla před vydáním rozhodnutí, jež je podkladem soudního výkonu rozhodnutí, nebo až po jeho vydání. Zánik práva působí sice kompenzační projev, avšak nastává okamžikem, kdy se obě pohledávky setkaly (§ 96, věta druhá, o. z.).

Soud: Nejvyšší soud ČSR

Datum rozhodnutí: 31.01.1990

Spisová značka: 4 Cz 3/90

Číslo rozhodnutí: 29

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Výkon rozhodnutí, Započtení pohledávky

Předpisy: 99/1963 Sb. § 268 40/1964 Sb. § 96

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Oprávněná navrhla, aby byl nařízen soudní výkon rozhodnutí srážkami z důchodu povinného k uspokojení její pohledávky 30 000,- Kčs. Uvedla, že tuto částku jí měl povinný zaplatit podle rozhodnutí státního notářství v Uherském Hradišti z 30. 9. 1985 č. j. 1 D 848/85 - 27 nejpozději do 30. 9. 1986. Okresní soud v Uherském Hradišti návrhu vyhověl a usnesením z 15. 6. 1987 výkon rozhodnutí nařídil.

K návrhu obou účastníků okresní soud v Uherském Hradišti usnesením z 16. 11. 1987 č. j. E 191/87 - 26 výkon rozhodnutí částečně zastavil ohledně částky 5516,- Kčs s tím, že ve zbytku vymáhaného nároku zůstává nezměněn, a rozhodl také, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Dospěl k závěru, že nelze přihlížet k pohledávkám za oprávněnou, které navrhuje povinný ke kompenzaci, neboť měly být řešeny v řízení o dědictví po O. J., popřípadě uplatněny samostatným návrhem v občanském soudním řízení. Proto výkon rozhodnutí zastavil podle ustanovení § 268 odst. 1 písm. g) a odst. 2 o. s. ř. jen ohledně 5516,- Kčs, které povinný mimo soudní výkon rozhodnutí složil do notářské úschovy.

Na základě odvolání povinného krajský soud v Brně svým usnesením potvrdil usnesení soudu prvního stupně. Zaujal přitom právní názor, že jestliže uplatněné nároky nebyly povinnému pravomocně přisouzeny a nedojde-li mezi účastníky k dohodě, kterou by oprávněná tyto protipohledávky uznala, nemůže k nim soud přihlížet.

Nejvyšší soud České republiky rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČR, tak, že uvedenými usneseními soudů obou stupňů byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Stížnost pro porušení zákona, jejímž rozsahem a důvody byl Nejvyšší soud České republiky vázán (§ 242 odst. 1 o. s. ř.), nevytýkala zastavení výkonu rozhodnutí ohledně částky 5516,- Kčs.

Podle ustanovení § 268 odst. 1 písm. g) o. s. ř. bude soudní výkon rozhodnutí zastaven, jestliže po vydání rozhodnutí zaniklo právo jim přiznané. Důvody zániku práv jsou stanoveny v hmotněprávních ustanoveních. Právo z občanskoprávního vztahu zaniká mimo jiné také započtením (§ 96 o. z.), uplatňuje-li se proti vymáhanému nároku k započtení pohledávka, jež se k započtení hodí.

Námitkou započtení lze uplatit vzájemnou pohledávku povinného vůči oprávněnému bez ohledu na to, zda tato vzájemná pohledávka vznikla před vydáním rozhodnutí, že je podkladem soudního výkonu, nebo až po jeho vydání. Zánik práva působí kompenzační projev, avšak zánik nastává okamžikem, kdy se obě pohledávky setkají (§ 96, věta druhá, o. z.). 1) Závěr o tom, že se v řízení o soudní výkon rozhodnutí nelze zabývat důvodností námitky směřující k započtení vzájemné pohledávky povinného vůči oprávněnému a že je věcí povinného, aby uplatnil svůj nárok samostatným návrhem na zahájení řízení podle části třetí a čtvrté občanského soudního řádu, nemá oporu v zákoně, nejde-li o pohledávku, kde se započtení nepřipouští (§ 97 o. z.); srov. rozhodnutí uveřejněné pod č. 34/1967 Sbírkou rozhodnutí a sdělení soudů.

Z uvedeného je zřejmé, že soudy obou stupňů zaujaly při posuzování zániku vykonávaného práva nesprávný právní názor. Porušily tím zákon v ustanovení § 96 o. z. ve vztahu k ustanovení § 268 o. s. ř.

Poznámky pod čarou:

1) Srov. č. 21/1981, str. 188, Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek.